

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Duo Tractatus

Moneta, Giampietro

Marburg, 1628

I. De origine & causa impositionis harum Decimaum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63048)

DE DECIMIS PAPALIBVS.

CAP. IX.

Seu

Appendix ad hunc tractatum.

DIXIMUS hucusque de decimis, quas *spirituales* vocant, ea qua potuimus tum brevitate, tum perspicuitate; nunc reliquum est pro complemento hujus tractatus de decimis, ut de Papalibus quoque eodem fere quaestionum ordine servato dicamus.

QUÆRO PRIMO, *De origine, & causa hujus impositionis decimarum?*

PRIMA CONCLUSIO. Hæc decimæ, quæ summo Pontifici à clericis solvuntur, originem † habent à lege veteri, vel potius cum ejus præcepto similitudinem habent; ad ejus enim legis similitudinem præceptæ quoque fuerunt in Evangelica lege à summis Pontificibus. decimæ, ut in specie tradit S. Thom. 2. 2. q. 87. art. 1. *Sot. l. 9. de just. & jur. q. 4. art. 1. & alii, quos supra recensuimus c. 1. q. 2.* Habentur ergo Num. 18. hæc verba; *Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens; Præcipe Levitis, atque denuncia, cū acceperitis à filiis Israel decimas, quas dedi vobis, primitias earum offerite Domino, id est, decimam partem decimæ, ut reputetur vobis in oblationem primitivorum tam de areis, quam de torcularibus, & universis, quorum accipitis primitias, offerite Domino, & date ea Aaron sacerdoti, cujus deinde præcepti executionem quandam habemus 2. Esdr. 10. ad fi. his verbis: Erit autem sacerdos filius Aaron cum Levitis in decimis Levitarum, & Levita offerent decimam partem decimæ suæ in domo Dei nostri.* Ex quibus verbis patet præceptum fuisse in veteri legi Levitis, ut de suis decimis decimas solverent summo sacerdoti Aaron, eorumque filiis, ac descendantibus, qui in sacerdotio succedebant. Ad ejus ergo præcepti similitudinem licite exigunt summus Pontifex decimas à clericis, qui eam exigenti

genti

2 genti ¶ solvere tenentur, ut in hac specie adnotarunt inter ceteros Abulen. super Matth. 25. q. 74. S. Thom. d. q. 87. art. 4. ad 3. arg. Sor. d. q. 4. art. 4. ad finem. Covar. li. i. var. resol. c. 17. nu. 3. & Rebuf. tract. de decima, q. 3. nu.

3 Quorum auctoritati accedit ¶ & illa ratio, quam affert D. Thom. loc. cit. *naturalis enim*, inquit, ratio dicitur, quod illis, qui habent curam animarum, de communi multitudinis statu provideatur; Vnde possint exigui ea, qua pertinent ad communem salutem; quam etiam rationem innuit Card. Zab. post alios d. clem. fin. & Abb loco mox citan.

4 SECUNDA CONCLUSIO. Justa de causa ¶ imponenda est hæc decima, & urgente aliqua necessitate, puta pro expeditione belli contra hostes fidei; ita colligitur ex Conc. Const. sess. 43. & extrav. unica. qua incipit declarationes, ibi, pro prosecutione guerra ac negotii regni Sicilia contra hostes, & est Bonif. VIII. sub tit. de decim. in commun. atque ita in specie tradunt gloss. & Doct. in clem. fin. eod. tit. Rebuf. d. num. 3. Sotus Thofat. & Covar. loco cit. Abb. post Host. c. 2. nu. fin. de decim. ubi tamen subdit Abb. id facere Pontificem de potestate absoluta, non autem ordinaria. Justa autem de
5 causa ¶ morum fuisse Pontificem censendum erit, donec aliud constet, juxta text. in c. cum à nobis, in fin. de rest. & clem. unic. de probat. gloss. in l. relegati, C. de pæn. cum aliis late traditis, per Alciat. de prasumpt. reg. 3. prasumpt. 8. Menoch. eod. tract. lib. 2. prasumpt. 1. n. 1. & multu seqq. & Ant. Gabr. commun. concl. libr. 3. tit. de jur. ques. non tollen. concl. 3.

TERTIA CONCLUSIO. Quamvis à summo Pon-
6 tifice possit inferioribus etiam laicis ¶ concedi decima super beneficiis, ut patet ex d. clem. fin. ubi gloss. & Doct.
7 tamen non modo ab iisdemmet laicis ¶ constitui, & imponi non potest, ut in specie adnotavit Rebuf. d. q. 3. nu. 4. & satis patet ex c. clericis, in princ. & §. 1. de im-
8 mun. eccles. in 6. ubi excommunicantur ¶ laici quicun- que exigentes ab ecclesiis, & ecclesiasticis personis, earumque bonis taleas, collectas, seu dimidiã, decimam,
aut

aut al
bus P
libus,
3. nun
exiger
probat
subsid
decim
43. in
prohib
ecclesi
servan
liter sa
& util
filio, &
R. E.
commu
vel pre
vincia
parte,
re duri
stant. l
ta ma
pressat
decim
ritur, v
ipsa de
18. Pra
bus ¶ c
de serv
latur is
ration
Const
impos
ne illu
etiam
illius l
veteri

aut aliam partem bonorum: Sed neque † ab inferiori-
 bus Prælatiſ, puta Episcopis, Archiepiscopis, & ſimi-
 libus, ut ex d. clem. ſin. colligunt ibi Doct. & Rebuf. d. q.
 3. numer. 5. Poterit tamen Episcopus † imponere, & 10
 exigere charitativum ſubſidium, ut late & optime com-
 probant Bellenz. & Remig. de Gonn. in tract. de charit.
 ſubſid. q. 1. & ſeqq. Idem quoque expreſſius, quod ad
 decimas ſpectat, prohibetur † in Conc. Conſtant. ſeſſ. 11
 43. in hæc verba: *Præcipimus, & mandamus, jura, qua*
prohibent inferioribus à Papa decimas, & alia onera
eccleſiis & perſonis eccleſiaſticiſ imponi, diſtrictius ob-
ſervari. Per nos autem nullatenus imponantur genera-
liter ſuper totum clerum, niſi ex magna, & ardua cauſa,
& utilitate univerſalem eccleſiam concernente, & con-
ſilio, & conſenſu, & ſubſcriptione fratrum noſtrorum S.
R. E. Cardinalium, & Prælatorum, quorum conſilium
commode haberi poterit, nec ſpecialiter in aliquo regno,
vel provincia, niſi conſultis Prælatis ipſius regni, vel pro-
vincia, & ipſis non conſentientibus, vel eorum majori
parte, & eo caſu per perſonas eccleſiaſticiſ, & auctorita-
te dumtaxat Apoſtolica leventur. Hæc ex Concil. Con-
 ſtant. Ex cuius verbis, nō modo ſatis, niſi fallor, proba-
 tæ manent duæ poſtremæ conſuſiones, ſed etiam ex-
 preſſam formam habemus huiusmodi impoſitionis
 decimarum. Quare dum Rebuf. d. num. 3. verſ. 2. requi-
 ritur, vult, quod poſt impoſitionem decimæ † decima 12
 ipſa denunciatur, tum propter allegatum locum Num.
 18. *Præcipe Levitiſ, atq; denuncia,* tum quod debitori-
 bus † denunciari debet, ut ſolvant, l. *quidam Iberiſ, ff. 13*
de ſervit. urb. præd. Doct. in l. vinum, ff. ſi cert. petat. fal-
 litur is, ni ego fallor, tum in conſuſione ipſa, tum in
 ratione. Etenim tam ex ſupradictiſ, & verb. Concil.
 Conſtant. quam ex uſu ipſo, & praxi liquet, ſufficere
 impoſitionem ipſam in ſcriptiſ fieri cum ſubſcriptione
 illuſtriſſimorum Cardinalium, & publicatione, ſeu
 etiam affixione in acie campi Floræ. Rationes quoque
 illiſ leves ſunt; neque enim præceptum illud legiſ
 veteriſ nos obſtringit in Evangelica lege, cum iudicia-
 le po-

le potius sit, ut etiam infra dicemus, neque denuncia-
tio illa, de qua Num. 18. est actus aliquis post imposi-
tionem, imo fuit ipsamet impositio ex Dei mandato.
Neque urget illud simile de denunciatione, quæ fit
debitoribus, ut solvant, cum ea fiat auctore iudice,
summus autem Pontifex cum sit Christi vicarius, su-
premus ¶ etiam iudex, & ordinarius est, c. *Juncta* 9. q. 3.
14 & cap. *licet*, de elect. cum simil. quare supervacanea erit
ulterior denunciatio.

15 **QUARTA CONCLUSIO.** Si concurrat ¶ Episco-
pus in exactione charitativi subsidii, & Papa in exa-
ctione generalis subsidii, & uterq; exigat ex justa cau-
sa, utriq; præstandum erit, ut post Ant. Butr. & Doct. in
c. cum nuper, de cens. tradit Bellenz. in d. tract. de chari-
tat. subsid. q. 63. num. 1. quem etiam sequitur Remig. de
Gonn. in simil. tractat. q. 54. num. 1. quod si utrique præ-
16 stari non possit, ¶ præstabitur Papæ, ut ibid. probant
Bellenz. & Remig. n. 23. & 4.

QUÆRO SECUNDO, De quibus beneficiis, eorum-
ve fructibus solvatur hæc decima Papalis?

17 **PRIMA CONCLUSIO.** Decima hæc ¶ solvitur de
beneficiis; patet ex tex. d. clem. si. primis verbis, si bene-
ficioꝝ decima, &c. & admittunt, tum ibi, tum alibi
passim Doct. male igitur Rebuf. d. q. 3. n. 4. vers. quarto,
quod hæc decima imponatur, tradit, has decimas solum
imponi super decimis beneficii, auctoritate allata, Nū.
18. ibi, decimam partem decime. Ex quo concludit, hæc
decimam non posse imponi ei, qui decimas non habe-
18 ret, quia privatio ¶ præsupponit habitum, cap. ad dis-
solvendum, de despons. impub. cum simil. male inquam
& absque solido fundamento id tradit Rebuf. vel ob
eam unicam rationem, quod licet hæc impositio deci-
mæ Papalis ad similitudinem fortasse illius decimæ,
quam in veteri lege solvebant Levitæ summo sacerdoti,
introducenda sit, ut supra admonuimus; tamen illud
præceptum, sicut & ceterarum decimarum, cum ju-
dicialia potius sit, aut ceremoniale, quam morale, ne-
quaquam adstringit Christianos in Evangelica lege, ut
fufe

fufe o
aliis d
mur;
plicat
cip.

SE
mnibu
Papale
post ali
subsid.
solven
per, de
gloss. r
benefi
ordina
praben
cundo
rum er
quaren
in ¶ ca
late Be
iam ci
de om
vag u
alii cle
suis ¶
ut in e
vero a
tur, d
dicam.
cipiun
ter, d. c
ca, de a
ticular
Pontif
ligi vi
Pontif
extray